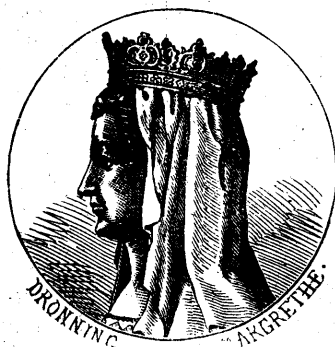

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 3.

Kontor: Nørregade 33, St.

16. Januar 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Julie Laurberg.

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten. Elevator.

Redaktionen træffes hver Torsdag fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesamfund“s Kontor, Nørregade 33, St.

Kommunal Valgret og Valgbarhed for Kvinder.

Spørgsmaalet om kommunal Valgret og Valgbarhed for Kvinder er hverken fra i Gaar eller i Dag, men ligesaa gammelt som selve den Bevægelse, der skaffede Mænd Valgret og Valgbarhed til de lovgivende Forsamlinger og til de kommunale Raad, ja endogsaa ældre. Det er oplyst, at den delvise Ret til kommunalt Selvstyre, der i visse Maader var indrømmet Kommunerne for den egentlige Folkesuverænitæt anerkendtes, ogsaa tilfaldt Kvinder, idet disse Rettigheder var knyttet til Besiddelse af Ejendom, og der spurgtes ikke som nu om, hvorvidt den besiddende var en Mand eller en Kvinde. Noget lignende holdes endnu i Hævd i Rusland, der jo ikke har nogen fri Forfatning, men regeres af en Selvherker. Her kan ejendomsbesiddende Kvinder stemme og raade med i Kommunens Anliggender. For Tiden har Kvinderne i England og i de forenede Stater i Amerika kommunal Valgret paa de samme Betingelser som Mændene, og helt eller delvis den samme kommunale Valgbarhed som disse; men ganske vist er disse Rettigheder først opnaaede efter en lang og haardnakket Kamp. I Amerika førtes denne Kamp i Midten af Aarhundredet af de samme Kvinder, der med saa stor Energi og Opofrelse havde stillet sig i forreste Række i Kampen mod Negerslaveriet, men medens det lykkedes at frigøre Negrene og skaffe dem lige Borgerrettigheder (saavel kommunale som politiske) med de hvide Mænd, maatte der mange og lange Aars aandelige Felttog til, før den hvide Kvinde opnaaede endog blot dette at faa begrændset kommunal Valgret og Valgbarhed. Politisk Valgret og Valgbarhed har Kvinderne som bekendt kun i nogle faa af Staterne.

I England kæmpedes der især ivrigt i 60erne og 70erne og her lykkedes det endelig i Aaret 1882 at faa den kommunale Valgret og Valgbarhed for Kvinder anerkendt. I denne Kamp deltog lige saa vel Kvinderne af det allerhøjeste Aristokrati som de

Udsalg.
For at formindske det store Lager og derved blive sat istand til paany at skaffe Beskæftigelse til de mange, der søge Arbejde, **udsælger Sct. Stefans Haandgjerningsforening** i Januar Maaned til **nedsat Pris** fint og tarveligt Linned, Forklæder og Strømper til Voxne og Børn fra sit Lokale, **Gjentoftgade 12, 1.,** aabent Kl. 10—3.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

daarligt lønnede Fabrikarbejdersker. Alle vare de besjælede af en levende Følelse af den Uret, der øvedes mod deres Køn ved at udelukke dem fra Rettigheder, som de vilde være selvskrevne til at have, hvis de ikke var Kvinder, men Mænd. Og medens det i andre Lande nærmest har været og er de liberale og radikale Partier, der støtte Bestræbelserne for at skaffe Kvinderne lige Borgerrettigheder med Mændene, saa fandtes og findes Forkæmperne og Forkæmperinderne for disse Rettigheder lige saa vel i det konservative Parti som i de liberale Partier. Dette hænger maaske sammen med Englændernes Nationalkarakter. Englænderne er et frihedselskende, praktisk Folk, der møder ethvert Forsøg paa at krænke deres en Gang hævdvundne Rettigheder med en bestemt og afgjort Modstand fra alle Partier, og de forstaa derfor ogsaa snarere den Uret, der øves mod Kvinderne, naar og hvor de paa saa mange Omraader stilles udenfor Lovene og uden de Rettigheder, de selvstændige Mænd have.

Ogsaa i Sverrig og i Østerrig har Kvinder — ejendomsbesiddende Kvinder — delvis kommunal Valgret. Ja selv i en af Danmarks Landsdele, Island, har Kvinderne disse Rettigheder.

Men nu her i Landet? Ja, det ved jo alle, at vi nok maa faa Lov til at betale vore kommunale Skatter og bøje os under de kommunale Anordninger og Vedtægter, men Valgretten eller Sæde i de kommunale Raad har vi til Dato ikke haft. I henimod en Snes Aar er der paa Rigsdagen ført gentagne Forhandlinger om denne Sag. Og selv om disse Forhandlinger og al den Agitation, der rundt omkring i Landet er rejst for denne Sags Fremme, endnu ikke har bragt det ønskede Resultat, saa er vi dog naaede et saa godt Stykke fremad, at vi har Grund til at haabe, at det i den nærmeste Fremtid vil lykkes at faa vedtaget en Lovbestemmelse, der giver Kvinder kommunal Valgret under lige Vilkaar med Mændene. Medens der under Forhandlingerne i Rigsdagssamlingen 1886—87 i Landstinget lød de mest afvisende Ord overfor denne Sag, saa hedder det nu i Aar i Landstingsudvalgets Betænkning, „at der for en væsentlig

Del er Enighed i Udvalget“ om, at give Kvinder kommunal Valgret under lige Vilkaar med Mænd. I 1886—87 mente Landstinget, at dette Spørgsmaal hverken var i Samfundets eller i Kvindekønnets Interesse, at Hjemmene vilde ødelægges, Kvinderne fordærvs, Kvindeligheden og Skønheden forsvinde, om man gav Kvinder kommunal Valgret. I 1893—94 og i 1895—96 var Sagen paany fremme i Rigsdagen, blev vedtaget i Folketinget, men skrinlagt i Landstinget. Da indbragte forrige Aars Indenrigsminister, Bardenfleth, et Lovforslag sigtende til en Omordning af den københavnske kommunale Valglov. I dette Lovforslag omtaltes Kvindernes kommunale Valgret ikke med et Ord. Da indgik 19 Kvindeforeninger med et Andragende til Regering og Rigsdag om, at man i det indbragte Lovforslag vilde medtage skatteydende Kvinder som Vælgere, og Folketinget indsatte en Paragraf herom i Lovforslaget, der blev vedtaget i dette Ting. Ligeledes vedtog Folketinget et andet Lovforslag, gældende for det øvrige Land, hvori der ogsaa indeholdtes Bestemmelser om, at Kvinder skulde være valgberettigede og valgbare under lige Vilkaar med Mændene.

Førstnævnte Lovforslag blev i Folketingets Affattelse forhandlet i Landstinget i December Maaned, og netop Fordringen om kommunal Valgret for Kvinder blev anbefalet af Højres Ordførere, Konferensraad Hansen og Etatsraad Gustav Hansen, noget der ikke før var hørt i Landstinget, og der var i Udvalget kun Uenighed om, hvorvidt Valgbarheden skulde medtages og hvorvidt Valgretten skulde udstrækkes til at gælde ogsaa for den gifte, selvstændige Kvinde. Flertallet stemte imod disse to Fordringer og der var i Udvalget kun D'Hrr. Octavius Hansen og Mundberg, der holdt fast herpaa.

Nu er dette Lovforslag igen sendt til Folketinget, der dog vist — især hvad andre Punkter i Lovforslaget angaar — vil føre det tilbage til den af dette Ting en Gang vedtagne Form.

Der er dog maaske en Mulighed for Fællesudvalg eller lgn., der kunde bringe dette Lovforslag saa vidt, at det blev vedtaget i begge Ting — og saa har københavnske skatteydende ugifte Kvinder, Enker og separerede

Christine Søeborg

Kjøbmagergade 16 II
Salon for Frisering, Hovedbad
og Haararbejde.
Telefon 19536.

Læge Emmy R. Neukirchs
Tandklinik 1—3.
56, 1., Nørre Farimagsgade.
Hellerup 157. Kl. 10—12.

eller fraskilte Hustruer lige Valgret med Mændene.

Og selv om dette ikke er alt, hvad vi ønske, saa raabe vi dog et Hurra, naar vi opnaa dette. Thi med en saadan Lovbestemmelse er der brudt med det gamle, dumme Princip, at man paalægger Kvinder Samfundspligter, men nægter hende Samfundsrettigheder, der ellers tilfalder Mændene, der opfylde disse Pligter — kort sagt, at man i retslig Henseende stiller Kvinden daarligere end Manden.

Og skulde Lovforslaget ikke blive vedtaget i denne Samling, da love vi Kvinder hinanden, at vi ikke lægge Hænderne i Skødet, men forsøger ad andre Veje at faa dette Spørgsmaal, hvorom nu alle politiske Partier synes at være enige, bragt til en lykkelig Løsning. Og det ønske vi snart maa ske, og det arbejde vi for at fremme ikke blot for vor egen Skyld, men i hele Samfundets Interesse. Vi er nemlig overbeviste om, at med Kvindens Valgret og Valgbarhed vil man opnaa noget mere end blot at faa Vælgerantallet forøget. Kvindernes særegne Naturel, Karakter og Temperament vil bringe nye Synspunkter, større Klarhed og bedre Forstaaelse overfor mangfoldige Spørgsmaal, som Manden i Følge sin særegne Natur maa staa mere uklar, uforstaaende overfor end Kvinden. Jeg skal blot her pege paa alt, hvad der falder ind under Plejevæsenet, Omsorgen for Smaa børn, Børneopdragelsen, Bispising og Beklædning af fattige, Ordningen af Skolekøkkener, Skolebade o. s. v.

Uden paa nogen Maade at ville give Kvinder Fortrin for Mænd, tør man dog nok sige, at der er større Sandsynlighed for en harmonisk Samfundsudvikling, naar og hvor saavel Kvindens som Mandens Kræfter tages i Brug i det offentlige Livs Tjeneste, end under Forhold, hvor man udelukker Kvinden fra direkte Indflydelse paa de kommunale og politiske Spørgsmaals Løsning.

Derfor arbejde vi, og blive ikke trætte af at arbejde for Opnaaelsen af kommunal Valgret for Kvinder. Vi sige ikke, at vi har opnaaet alt med denne, men vi sige, at selv de smaa Skridt maa man glæde sig over, naar de blot gaa fremad.

Louise Nørhønd.